

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ny i slægtsforskning?

Hjælp til at komme godt i gang

Indhold

Velkommen til en fantastisk hobby	3
Kirkebøger	4
Kirkebøgernes indhold	4
Kirkebøger før 1814	5
Hvor finder du kirkebøgerne?	6
Rigsarkivet	6
Sall Data	7
Danish Family Search	7
DS-Arkivalielister	7
Navne	8
Gotisk skrift	8
Folketællinger	9
Søgning i folketællingerne	10
Steder, datoer, ord	11
Søgning på nettet	12
Vær kritisk	13
Videre med din forskning	14
DS-Wiki	14
Hent hjælp på nettet	15
Facebook	15
Slægtsforskning med DNA	16
Slægtsprogrammer	17
Gode bøger for slægtsforskere	18
Slægtsforskernes Bibliotek	18
Hvem står bag dette hæfte?	19
Gode links	20

Velkommen til en fantastisk hobby

Da du sidder med dette hæfte i hænderne, har du formentlig allerede snuset til slægtsforskningen eller i hvert fald tænkt over, om det kunne være noget for dig? Måske har du en helt speciel historie i familien, en greve eller en spanier blandt anerne? Eller du har en ane med en far, som du helt har tabt sporet af? Eller du har set, hvor meget din nabo går op i sin forskning, så hvorfor ikke dig?

Slægtsforskning er blevet en folkedille, og det er der klare årsager til. Det er spændende at gå på jagt efter sine aner, for man ved aldrig, hvad man finder frem til, og denne jagt er i vore dage rimelig nem, da mange af de kilder, hvor du skal finde dine oplysninger, ligger frit tilgængelige på nettet, lige til at gå i gang med.

Desuden kan slægtsforskning dyrkes på forskellige måder, afhængig af hvad der interesserer dig mest. Du kan grave dig tilbage i tiden i sporet på dine bedste-, olde- og tipoldeforældre og søge så langt tilbage, som du kan komme. Det, der kommer ud af denne forskning, kaldes en anetavle (en grafisk anetavle følger med dette hæfte som indstik). Eller du kan vælge at tage udgangspunkt i fx dine oldeforældre og finde frem til alle deres efterkommere, og måske kommer du i kontakt med grand-grand-fætre og -kusiner, der kan være spredt over hele kloden. Du kan gå efter at få så mange navne som muligt på plads i dit slægtstræ, eller du kan lægge vægt på at få 'kød på slægten', altså finde gode historier eller få viden om, hvordan folk levede før i tiden. Ingen af de forskellige måder at dyrke slægtsforskning på er bedre eller finere end de andre. Alle byder de på deres glæder og udfordringer, og vær ikke skræmt over, at det ikke alt sammen kommer flydende til dig. Det er netop udfordringerne, der er med til at gøre slægtsforskningen så eminent fængende. Du kommer på en livslang skattejagt, hvis du bliver bidt af bacillen!

Du kan som nævnt finde mange vigtige kilder på nettet, og i dag er det først og fremmest foran skærmen, du laver din slægtsforskning. Men glem ikke noget uhyre vigtigt: Opsøg de gamle i din familie og pump dem for alle de oplysninger og gode historier, de gemmer på. Hvis dine forældre er døde, så prøv med en tante eller onkel, men gør noget ved det. Pludselig er det for sent, og for mange af os er realiteten desværre, at vi først bliver grebet af interessen, når vi er nået op i årene, og der ikke er mange ældre tilbage i familien. Den viden, som de gamle ligger inde med, kan ikke findes i de traditionelle kilder, og hvis ikke nogen har skrevet den ned, er denne viden tabt.

Husk dog at tage alle historierne med et lille - eller større - gran salt; de er set fra fortællerens særlige vinkel, og måske har hukommelsen spillet et puds, eller fortælleren har ønsket at pynte på en historie og dække over en pinlig sag. Giv historierne et realitetstjek, hvis det er muligt.

Pas godt på papirer som dåbsattester, pas og eksamenspapirer, der indeholder gode informationer, samt ikke mindst billeder. Sørg for at få navn på personerne, mens tid er.

Kirkebøger

Slægtsforskernes allervigtigste kilde er kirkebøgerne; det er fra dem, du henter selve grundstammen i forskningen. I kirkebøgerne finder du de basale oplysninger om dine familiedlemmer: Hvornår de er født (døbt), konfirmeret og gift, hvornår de har fået børn, og til sidst hvornår de er døde og begravede. Ud fra kirkebøgerne bygger du skelettet i din forskning.

Kirkebøger har i Danmark været ført, siden Christian IV i 1647 beordrede præsterne at føre bog over deres menigheder. Nogle steder er man endda begyndt tidligere. I starten var der kun et eksemplar af kirkebogen, og derfor er en del af de ældste gået tabt, fx ved brande. Men fra ca. 1814 begyndte man at føre to eksemplarer, præstens og degnens, og fra da af findes kirkebøger fra samtlige danske sogne. Samtidig indførte man også bøger med fortrykte skemaer, så de fik et ensartet præg og en systematisk opstilling. Ved de tidligere kirkebøger havde præsterne frit slag, hvilket resulterede i meget forskelligt ordnede bøger, der kan være ganske besværlige at finde rundt i.

Husk, når du finder en oplysning i kirkebogen om dine familiemedlemmer at notere *alt* ned, også det, der måske ser ligegyldigt ud. Det kan sagtens senere vise sig at have betydning.

Vær desuden omhyggelig med at skrive præcist, hvor du har fundet oplysningen, sogn, årrække, sidetal, opslag på nettet. Du kan nemt komme ud for, at du skal tilbage og tjekke, hvad det nu var, der stod i kirkebogen. Nøjes ikke med et link, da siden kan blive flyttet, så linket vil være dødt.

Kirkebøgernes indhold

Kirkebøgerne efter 1814 er opstillet i afsnit efter begivenheder. Først fødte/døbte, derefter konfirmerede og viede og til sidst døde/begravede. Alle afsnit undtagen vielserne er igen kønsopdelt, så mænd kommer først, fulgt af kvinder. Under fødte får vi oplyst barnets navn, fødsels- og dåbsdato, forældrenes navne og erhverv (i perioder også moderens alder), fadderne og måske visse anmærkninger. Fadderne er ikke ligegyldige - der er nemlig tit tale om slægtninge, som kan lede dig videre i opsporingen af familien. Om konfirmander bliver vi orienteret om hans/hendes navn og forældre; her har vi en god lejlighed til at konstatere, om forældrene stadig er i live, og om den unge bor hjemme. En sjov detalje er den dom angående kundskab og opførsel, som konfirmanderne i en periode udstyres med.

Vielsesindførslen fortæller, hvem brudeparret er, hvor de kommer fra, og hvem forlovere er. Ofte også forældrenes navne og de unges alder. Det nævnes, hvis den ene eller begge er enke/enkemand, og hvis bruden benævnes som fruentimmer, er det bestemt ikke positivt; hun er - i præstens øjne - noget løsagtig. Begravelsesoplysningerne kan variere fra det helt elementære, afdødes navn, til en lille biografi over vedkommende. Ofte nævnes alderen og i perioder også dødsårsagen.

Copus		Cerede.		
No.	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Hvem Forlovene etc. Døds- Dagen.	
1825 3	Ungkarl Anders Jørgensen af Tjørring Sogn	Kone Alta Maren Jørgensdatter af Horsing q.	Guardsmand Johan Hansen og Jernvognen Niels Jørgensen af Tjørring Sogn	30 ^d Marts
4	Ungkarl Jens Christensen af Tjørring Sogn	Kone And Jørgensdatter af Tjørring Sogn q.	Guardsmand Jørgen Jørgensen af Tjørring Sogn	30 ^d Marts
5	Ungkarl Jens Christensen af Tjørring Sogn	Kone Hilma Kristine Jørgensdatter af Tjørring Sogn q.		30 ^d Marts

Et klip fra kirkebogen fra Ansager Sogn 1828. Vi er i afsnittet for viede (copulerede, som det hed dengang).

Fra 1814 til 1875 vil der normalt være *til- og afgangslister* i kirkebøgerne. Disse lister er en slags forløber for folkeregistret, idet folk, der flyttede, skulle melde det til præsten ved afrejse fra et sogn og ankomst til et nyt, og det blev indført i kirkebøgerne. Her vil stå, hvor vedkommende kom fra eller var på vej til, af og til endda med oplysning om arbejdsstedet. Pligten til at melde flytning gjaldt dog mest tjenestefolk (tyende), som jo også var de mest mobile i den tids samfund. Til- og afgangslisterne giver en fin mulighed for at følge unge mennesker, men desværre er de ikke altid ført efter hensigten. Fra 1875 blev det sognefogedernes opgave at holde styr på flytningerne, og hermed bliver det vanskeligere at følge anerne, da sognefogedernes arkiver kun er bevaret meget spredt. Fra 1924 tager folkeregistret over.

Jævnførelsesregistrene, der fylder meget i denne periodes kirkebøger, er et behjertet forsøg på at lave et register til kirkebøgerne, men desværre fungerer de sjældent efter hensigten, og det er som regel ikke umagen værd at bruge tid på dem.

Kirkebøger før 1814

Som nævnt var der ingen faste regler for, hvordan de ældste kirkebøger skulle føres, og de kan være opstillet rent kronologisk med dåb, vielser og begravelser mellem hinanden, eller de kan være opdelt efter begivenheder. I særligt drilske tilfælde kan det hele være rodet sammen uden ret megen orden. Her kan du desuden støde på helt andre begivenheder: trolovelsen, den gamle form for forlovelse, som blev opfattet som så bindende, at det unge par kunne flytte sammen, når de var trolovet (trolovelsen blev afskaffet 1799), og introduktionen eller barselskvindernes første kirkegang, der normalt fandt sted ved et særligt ritual seks uger efter fødslen. Børn født uden for ægteskab, uægte børn, som de kaldes (det har ikke noget med børnenes ægthed at gøre, men betyder simpelthen uægteskabelige børn), kan også have deres egen afdeling.

De gamle kirkebøger kan være vanskelige at arbejde med på grund af den manglende orden, og oveni kommer så problemer med at læse den gotiske håndskrift. Men start altid med det første opslag, når du læser bøgerne på nettet. Her finder du nemlig som regel en indholdsoversigt til bogen, som kan være til stor hjælp, når du skal finde rundt i den.

Hvor finder du kirkebøgerne?

Rigsarkivet

De originale kirkebøger opbevares på Rigsarkivets (RA) forskellige læsesale i København, Odense, Viborg og Aabenraa, men de gamle bøger får du ikke adgang til. Heldigvis er hovedparten af de danske kirkebøger digitaliseret og kan læses på nettet. Alle kirkebøger frem til 1891 er scannede og herefter mange frem til 1960 - dog 1969 for døde. Men de nyeste er ikke tilgængelige på nettet, og som følge af loven om beskyttelse af persondata har RA valgt fremover ikke at lægge kirkebøger ud, som vedrører personer, der er født senere end begyndelsen af 1900-tallet.

På RAs hjemmeside www.sa.dk er de scannede kirkebøger og et væld af andre arkivalier lagt ud på Arkivalieronline. Du finder dem under menuen [Se arkivalier online > Kirkebøger](#) (billedet øverst). De ligger ordnet efter de gamle amter fra før 1970 (mere om, hvordan du finder frem til de rigtige steder s. 11). Når du har fundet kirkebøgerne fra det ønskede sogn, skal

du vælge den rigtige tidsperiode.

Enesteministerialbøgerne er de gamle fra før ca. 1814, og kontraministerial-bøgerne er degnens udgave blandt de nyere; præstens hedder hovedministerialbogen, men det er som regel degnens, der vises. Start med at klikke på det lille + ud for de to bøger. Det vil åbne en liste over alle kirkebøgerne, som gør det mere overskueligt at vælge den årrække, du har brug for. Læg mærke til bogstaverne til højre for årstallene; de viser, hvilke begivenheder den enkelte kirkebog indeholder, og står for F(ødsel), K(onfirmation), V(ielse), D(ød), J(ævnførelsesregister) og TA (til- og afgangslister) (se billedet herover).

Klik på den ønskede årrække, og du er nu klar til at blade i kirkebogen.

Du kan snart være så langt tilbage i tiden, at du støder på en kirkebog som denne, der er fra Elling Sogn i Hjørring Amt, 1761.

Se arkivalier online

På Arkivalieronline finder du alle digitaliserede dokumenter. Når du vælger et emne nedenfor, sendes du til Arkivalieronline.

[Kirkebøger](#) > [Folketællinger](#) >

[Lægdsruller](#) > [Skifter](#) >

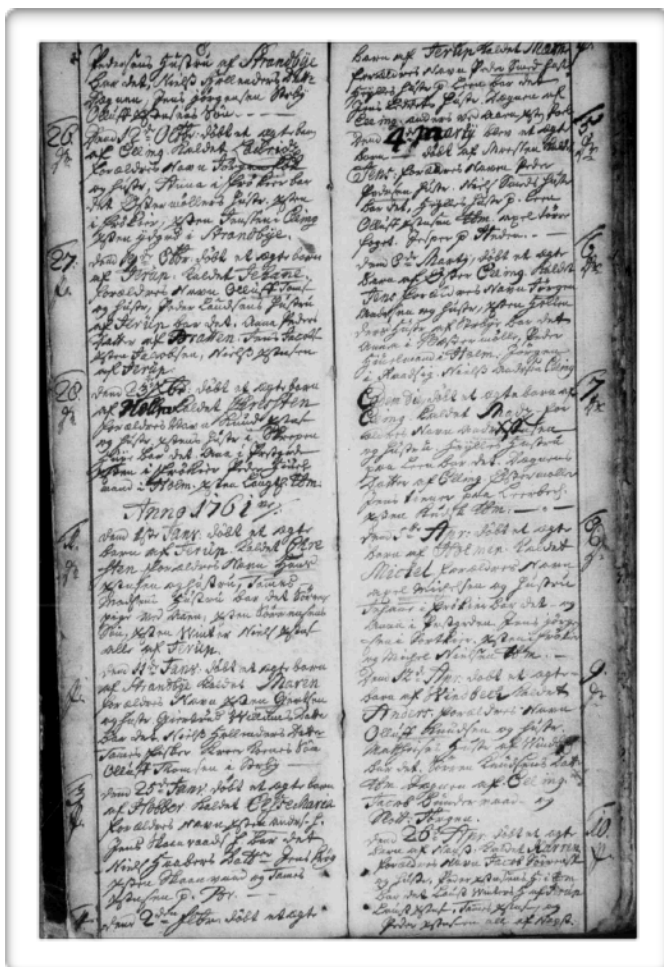
[Se mere](#) >

Arkiv

Elling Sogn (Hjørring Amt) x

Indhold

- + [Enesteministerialbog \(1759 - 1818\)](#)
- [Kontraministerialbog \(1814 - 2002\)](#)
  - [1814 FKVDJTA - 1835 FKVDJTA](#)
  - [1835 FKVDJTA - 1856 FKVDJTA](#)
  - [1856 FKVDTA - 1873 FKVDTA](#)
  - [1869 FKVDTA - 1889 FKVDTA](#)

Sall Data

Mange synes, at Rigsarkivets måde at præsentere arkivalierne på er vanskelig at arbejde med, men der findes alternativer. Hos Sall Data ao.salldata.dk er der adgang til næsten samtlige arkivalier, som Rigsarkivet har lagt ud. Men vejen til dem er anderledes. Fra forsiden navigerer du via dropdown-menuer, til du når til oversigten over et sogns kirkebøger og kan klikke på den ønskede.

Både hos RA og Sall Data kan du zoome ud og ind på billederne og arbejde med lys og kontrast for at lette læsningen.

Danish Familysearch

Også Danish Family Search www.danishfamilysearch.dk byder på digitaliserede kirkebøger. Her går du ind under menuen *Oversigt*, vælger *Kirkebøger* og herefter via amt og herred til det ønskede sogn. Som en særlig finesse får du her en oversigt over alle opslagene, som i en del tilfælde er forsynet med en overskrift, der viser indholdet på den pågældende side.

Danish Family Search er ikke kun en side, der viser arkivalierne; her foregår livlig indtastning af flere forskellige kilder, foretaget af frivillige.

DS-Arkivalielister

På Danske Slægtsforskere's hjemmeside www.slaegt.dk under menuen *Kom i gang > Tips til søgning > Arkivalielister* finder du et tredje alternativ med en mere overskuelig tilgang til de mange arkivalier.

Sogn	Herred	Amt	Kirkebog
Elling	Horns	Hjørring	1758-1818 FVD (EM)
Elling	Horns	Hjørring	1814-1835 FKVDJTA (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1835-1856 FKVDJTA (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1856-1873 FKVDTA (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1869-1889 FKVDTA (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1890-1891 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1892-1900 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1901-1909 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1910-1920 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1921-1930 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1931-1937 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1938-1948 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1949-1961 FKVD (KM)
Elling	Horns	Hjørring	1962-1971 D (KM)

Del denne side på Facebook

Gratis Slægtsforskning

Byg dit gratis stamtræ online. Modtag profilmatches med det samme. nyheritage.dk

Bemærk, at godkendte trossamfund i Danmark (mosaiske, reformerte, romersk-katolske m.fl.) har deres egne kirkebøger, hvor deres dåb, vielser m.v. skal findes. Disse er lagt ud på Arkivalieronline på linje med de statskirkelige.

Navne

Når du er ny i slægtsforskning, bliver du sikkert forvirret over, at den Lars, du troede at have styr på, pludselig optræder som Laurs eller Laurids. Er det mon den samme person, der er tale om? Det kan det meget nemt være, for tilbage i tiden gik man ikke op i at stave korrekt. Faktisk var der ikke noget, der hed retskrivning. Et navn var et navn, uanset hvordan man så stavede det.

Først i 1828 kom en navnelov, der påbød, at alle skulle have et fast slægtsnavn. Før den tid havde man et fornavn, hvortil der blev knyttet tilnavne som Peder-sen eller Peders-datter og måske et navn, der stammede fra vedkommendes erhverv eller bopæl/fødested: Smed, Bødker, Dalby. Især på landet var man længe om at sige farvel til de gode, gamle skikke, så helt op i begyndelsen af 1900-tallet, kan vi støde på damer med navne som Karen Hansdatter og Maren Nielsdatter. Et efternavn dannet af fars navn tilføjet -sen eller -datter kaldes et patronym. Allerede før 1828 havde en del af befolkningen, især i byerne, dog et slægtsnavn. Personer af en vis stand var længst fremme på dette felt.

Fantasien var ikke stor, når der skulle vælges navne. Til gengæld lagde man stor vægt på at opkalde børn. Første søn skulle have sin farfars navn, og med nr. 2 kom turen til morfar. Ved døtrene kunne det godt være omvendt, så mormor fik æren af at give navn til den første datter. En ting kunne dog komme på tværs: Hvis der havde været dødsfald i familien, især hvis en ægtefælle var død, skulle første barn i det nye ægteskab stensikkert opkaldes efter afdøde, ligesom et dødt barns navn skulle gives videre til det evt. næste barn. Opkaldsskikkene var så stærke, at man ofte kan bruge dem som argument, når slægtsforhold skal udredes, og fx kirkebogen ikke kan hjælpe med dokumentation.

Gotisk skrift

Et kæmpe problem for de fleste nye slægtsforskere er den gotiske håndskrift, som alt - kirkebøger, folketællinger, retsprotokoller m.v. - er skrevet med indtil sidst i 1800-tallet. Det bliver ikke nemmere af, at skriften ændrer sig op gennem tiden, så hvert århundrede har deres egen skrift, og at skriften er personlig og kan være mere eller mindre sjuket skrevet.

Hvis du ikke vil være afhængig af, hvad andre har afskrevet, er der dog ingen vej udenom: Du må forsøge at lære det. Men selv om det kan se meget kryptisk ud, er der håb. Hvis du arbejder en tid med en bestemt kirkebog, vil du efterhånden lære præstens klo at kende. Vær stædig, læs en tekst igen og igen, og den vil - forhåbentlig - begynde at åbne sig.

Den bedste måde at lære gotisk er at gå på et kursus, men hvis det ikke er muligt, kan du hente hjælp hos RA, der har en introduktion på deres hjemmeside: www.sa.dk > *Hjælp og vejledning* > *Gotisk skrift - introduktion*. Eller kig i bøgerne *Gotisk - lær at læse og skrive gotisk* (DIS-Odense, 2013) eller *Den gotiske skrift* (Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, 2018). Endelig kan du få hjælp i Danske Slægtsforskernes Forum (læs mere s. 15).

Se eksempler på gotiske alfabeter på indstikket i dette hæfte.

Folketællinger

I Danmark er hele befolkningen blevet talt op med jævne mellemrum fra 1787 til 1970, hvor tællingerne blev afløst af folkeregistret. Det foregik på den måde, at tællingskommisærer var rundt hos samtlige husstande og noterede alles navne, alder, civilstand, status i husstanden m.v. Fra 1845 kom den for anejægere så vigtige oplysning om fødestedet med, men ellers er der fra tælling til tælling forskel på, hvad man har ønsket at få med.

Folketællingerne er vigtige kilder, da de giver et øjebliksbillede af, hvordan husstandene har set ud, og med deres oplysninger om alder, antal børn og fødested er det lettere at gå tilbage til kirkebøgerne og finde frem til de enkelte personer der. Husk dog, at folketællingerne som kilde er mere usikre end kirkebøgerne. De bygger på, hvad folk selv kunne huske - det kunne fx knibe med at have styr på folks alder - og de navne, der er oplyst, er ofte dem, som blev brugt i daglig tale.

Scanninger af de originale håndskrevne folketællinger ligger ligesom kirkebøgerne hos RA, Sall Data og Danish Family Search, og da de kan indeholde personfølsomme oplysninger, er der en tilgængelighedsfrist på 75 år. Du kan således se folketællinger op til 1940.

Det er slidsomt at arbejde sig igennem tællingen fra en stor by, men der er tale om oplysninger, som er lette at lægge ind i en database og gøre søgbare, og derfor har frivillige i et storstilet projekt gennem mange år indtastet folketællingerne, og i dag er langt de fleste af tællingerne fra 1880 og bagud indtastet. De ligger på adressen ddd.dda.dk (DDD) sammen med en stribe andre indtastninger såsom ind- og

<p style="text-align: center;">Optegnelse - paa Folketallet m. v. i <i>Elling Sogn, Horns Herred eller Birk, Hjørring Amt</i> den 1te Februar 1845.</p>							
<p>Personer eller Stedernes Navne med Anførelse af Gaarde, Luse o. s. v.</p>	<p>Samtlige Personers Navne i hver Gaard, hvert Hus, hver Familie.</p>	<p>Alder</p>	<p>Civilstand</p>	<p>Fødested</p>	<p>Personernes Titel, Embede, Forretning, Haandværk, Hæningsvei, Stilling i Familien eller hvad de leve af.</p>	<p>Om disse naar Forhønden be- røvede, heder de eller offeni- ge.</p>	<p>Op- løst som en- stillet.</p>
1. Gaard	Thomas Jensen	71	gift	Hjørring	Gaardmand		
	Helle Christoffersen	72	gift	de	Jants Lønn		
	Christiane Knudsen	28	ungift	de	Jants Lønn		
	Margrethe Christoffersen	22	ungift	de	Jants Lønn		
	Maren Knuds dte	18	ungift	de	Jants Lønn		
	Nelli Knuds dte	16	ungift	de	Jants Lønn		
2. Gaard	Søren Jensen	67	gift	de	Gaardmand		
	Maren Christoffersen	49	gift	de	Jants Lønn		
	Peder Sørensen	15	ungift	de	Jants Lønn		
	Christiane Christoffersen	12	ungift	de	Jants Lønn		
	Jens Marie Christoffersen	6	ungift	de	Jants Lønn		
	Peter Christoffersen	21	ungift	de	Jants Lønn		
3. Gaard	Christiane Christoffersen	26	ungift	de	Jants Lønn		
	Lars Knudsen	50	gift	de	Gaardmand		
	Jørgen Knuds dte	51	gift	de	Jants Lønn		
	Christiane Knuds dte	23	ungift	de	Jants Lønn		
	Kancker Larsen	20	ungift	de	Jants Lønn		
	Jens Christoffersen	21	ungift	de	Jants Lønn		

En del af en side fra folketællingen 1845 fra Elling Sogn, Horns Herred, Hjørring Amt

udvandrerdatabaserne, og hos Danish Family Search (DFS danishfamilysearch.dk), hvor der er link direkte fra søgeresultatet til den scannede original. Der er forskel på, hvad du kan finde hos DDD og DFS, da mange folketællinger er indtastet helt eller delvist hos DFS, men endnu ikke overført til DDD.

De nyere folketællinger er indtastet meget spredt, og på grund af databeskyttelsesforordningen overvejer Rigsarkivet, om tællinger efter 1906 overhovedet bør indtastes.

Søgning i folketællingerne

Når du skal søge i folketællingerne, er det klogt at starte med at tjekke, hvad der overhovedet er indtastet fra det sogn, du arbejder med. Du får kun resultat af søgningen, hvis det relevante år rent faktisk er indtastet. Hos ddd.dda.dk bruger du linket *Hvad kan du søge i* og navigerer frem til sognet via drop down-menuerne.

Folketællingerne er foretaget sogn for sogn og ordnet efter herreder og amter. Indgangen til dem er forskellige hos DDD og DFS, og hos DFS søger du i samme hug også i indtastede kirkebøger og flere andre kilder. Men du søger i de samme oplysninger, og her er et par ting, du skal have i baghovedet.

Navne kan som nævnt være drilske, fordi stavemåderne var så usikre. Brug fantasien og prøv med forskellige staveformer. Da folketællingerne er indtastet præcis, som der er skrevet i originalerne, er det vigtigt at ramme den rigtige stavemåde. Du kan dog bruge jokertegnene % og _ , hvis du er usikker på enkelte bogstaver.

Også erhverv kan være et problem. En bonde kunne registreres på utallige måder: gårdmand, gårdejer, fæster, gårdboer, boelsmand m.fl. suppleret med diverse forkortelser af ordene. Det er meget svært at vide helt præcist, hvilket ord der er brugt for et erhverv, og desuden kunne folk have beskæftiget sig med forskellige ting gennem deres liv. I DFS er der lavet en normalisering af mere end 50 % af samtlige personers erhverv i de indtastede FT. Dvs. at man kan søge på møller, og så får man møler, møllesvend, müller, etc.

Selv angivelsen af fødestedet kan være tvivlsom; det rigtige ville være at notere fødesognet, men nu og da nævnes kun en by i sognet. Eller måske blot "fra Jylland".

En gylden regel, når du skal søge i folketællinger, er derfor: udfyld kun felterne med det nødvendige, jo mindre, jo bedre, og nøjedes gerne med navnet. Måske endda kun enten for- eller efternavn, evt. suppleret med et ca. fødeår. I en database er det sådan, at hvis du taster en oplysning i et felt, som du egentlig ved er rigtig nok, men som ikke har været medtaget i den oprindelige kilde, så vil søgningen give et 0 som resultat.

Hvis du ikke kan finde en person, som burde være der, så prøv at søge på et andet medlem af familien.

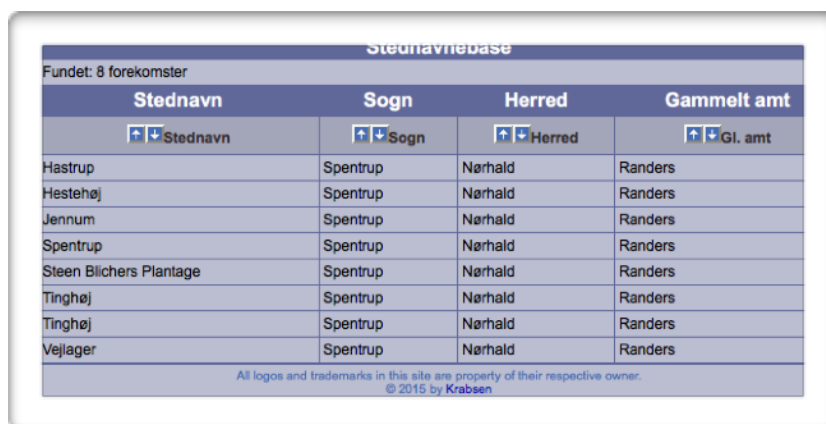
Steder, datoer, ord

Steder

Som slægtsforsker kommer du nemt til at arbejde med steder, du ikke kender. Det kan være svært at holde styr på et væld af små byer i en opdeling af landet i herreder og amter, som ikke mere gælder.

En uundværlig hjælp er her Krabsens Stednavnebase (www.krabsen.dk/stednavnebase/).

Her kan du søge på enten et sogn eller et andet stednavn, og du vil få oplyst, hvor stedet er beliggende, og hvilket sogn, herred og amt det hører hjemme i. Hvis du søger på et sogn, får du en oversigt over alle stednavne i sognet - en fin hjælp, når du skal tyde et vanskeligt navn i en kirkebog. Billedet viser en søgning på sognet Spentrup.

Stednavnebase			
Fundet: 8 forekomster			
Stednavn	Sogn	Herred	Gammelt amt
Stednavn	Sogn	Herred	Gt. amt
Hastrup	Spentrup	Nørhald	Randers
Hestehøj	Spentrup	Nørhald	Randers
Jennum	Spentrup	Nørhald	Randers
Spentrup	Spentrup	Nørhald	Randers
Steen Blichers Plantage	Spentrup	Nørhald	Randers
Tinghøj	Spentrup	Nørhald	Randers
Tinghøj	Spentrup	Nørhald	Randers
Vejlager	Spentrup	Nørhald	Randers

All logos and trademarks in this site are property of their respective owner.
© 2015 by Krabsen

Bogen *Sogn Herred Amt* (se side 18) viser med detaljerede kort, hvor i landet sogne og herreder befinder sig. Kort fra bogen kan ses online her: www.slaegt.dk > Kilder > Amtskort.

Start med at læse om dit sogn i *Trap Danmark* (kan lånes på biblioteket); den vil give dig en god grundviden om stedet. Flere informationer om stednavne i Danmark kan findes her: danmarksstednavne.navneforskning.ku.dk

Datoer

I de gamle kirkebøger brugte præsterne ikke den velkendte kalender med betegnelser som 5. juni. De regnede efter kirkeårets søndage og talte om 5. søndag post Trinitatis eller Dominica Reminiscere. Disse kryptiske datobetegnelser oversætter du til 'nudansk' ved hjælp af evighedskalenderen *Bauers kalender*. Den findes i bogform, der som et ekstra plus har en udførlig liste over de mange specielle helligdage, men den er selvfølgelig også digitaliseret og kan læses flere steder på nettet. Du vælger det år, du har brug for, og får vist en kalender for det. Her er tre af kalenderne:

dinslaegt.dk/helligdager.php (billedet t.h.)

<http://geltzer.dk> > Kirkeåret

www.rmadsen.dk/kal/

DINSLÆGT.DK	
KALENDER FOR KIRKELIGE HØJTIDER I DANMARK	
INDÅR ER DOKUMENTET	KIRKELIGE HELLIGDAGE
Indtast kalenderår	
1848	
Gregoriansk kalender (anvendes i Danmark fra den 1. marts 1700) Dage i grønt er ikke længere betragtet som helligdage af Helligselskabet i 1770	
Nytårsdag (Festum Circumcisionis Domini / Novi Anni)	1. Januar
Hellig trekongers dag (Epiphani Domini)	6. Januar
1. Søndag efter Hellig trekongers dag (Dominica post Epiphani)	9. Januar
2. Søndag efter Hellig trekongers dag	16. Januar
3. Søndag efter Hellig trekongers dag	23. Januar
4. Søndag efter Hellig trekongers dag	30. Januar
Kyndelmisse (Praesentatio Domini, Purificatio Mariae)	2. Februar
5. Søndag efter Hellig trekongers dag	6. Februar
Septuagesima	20. Februar
Sexagesima	27. Februar
Fastelavnssøndag (Quinquagesima / Dominica Esto mihi)	5. Marts
Askeonsdag (Dies Cinerum)	8. Marts
1. Søndag i Fasten (Dominica Invenit / Quadragesima)	12. Marts
2. Søndag i Fasten (Dominica Reminiscere)	19. Marts
3. Søndag i Fasten (Dominica Oculi)	26. Marts
4. Søndag i fasten (Dominica Laetare)	2. April
5. søndag i fasten (Dominica Passione / Judica)	9. April
Marias bebudelse (Annuntiatio Beatae Mariae Virginis)	9. April
Palme søndag (Dominica Palmarum)	16. April

Ord

Du vil støde på mange sære ord i din forskning, heriblandt kirkesøndagene, og andre ord havde en betydning, som har ændret sig gennem tiden. Find forklaringen på de fleste ord i *Ordbog over det Danske Sprog* (ODS), som er digitaliseret og kan ses på denne adresse: www.ordnet.dk

DS-Wiki (se s. 14) har forklaring på mange ord og begreber, der er relevante for slægtsforskere. Har du aner i Sønderjylland/Nordtyskland er sidens tyske ordlister helt uundværlige.

Foretrækker du hjælp i bogform, kan Heini Madsens *Ordbog for slægtsforskere* anbefales.

Søgning på nettet

Vi har nu fået præsenteret de to vigtigste kilder, men ude omkring på nettet er der mange andre muligheder. Folketællingerne er i vid udstrækning indtastede, så de er nemme at søge i. Det samme gælder ikke kirkebøgerne, som derfor kan være besværlige og tidkrævende at arbejde med. Heldigvis har en del slægtsforskere gjort en indsats med at afskrive forskellige kirkebøger mere eller mindre fuldstændigt eller har udarbejdet registre til dem. Og i løbet af 2020 bliver det muligt at søge i indtastede kirkebøger fra perioden 1814-1918 hos Rigsarkivet: www.sa.dk.

Som nævnt tidligere foregår der mange indtastninger hos Danish Family Search. Andre kirkebøger er indtastet hos ddd.dda.dk, og på den meget omfangsrige amerikanske side FamilySearch (www.familysearch.org) kan der søges i både kirkebøger, folketællinger, borgerlige ægteskaber og flere andre kilder. Finder du en af dine aner her, er der som regel direkte link til den originale kilde. Databasen dækker hele verden, så hvis du har slægt i udlandet, kan du forsøge med en søgning her. Du skal registrere dig og logge dig på for at kunne søge, men det er gratis at oprette et login.

The screenshot shows the FamilySearch website interface. On the left, there are search filters for 'Deceased Ancestor's Name' (First Names: peder, Last Names: philipen) and 'Search with a life event' (Birthplace: tirstrup, Birth Year Range: 1810-1820). The main area displays 'Search Results from Historical Records' for 'Peder Philipsen', showing 1-20 results for Name: peder philipen, Event: Birth, Place: tirstrup, Event Range: 1810-1820, Country: Denmark. Below this is a table with columns for Name, Events, Relationships, and View.

Name	Events	Relationships	View
Peder Philipsen Denmark Baptisms, 1618-1923	birth: 1 marts 1816 christening: 2 TIRSTRUP, RANDERS, marts 1816 DENMARK	father: Philep Pedersen mother: Karen Pedersdr	
Peder Philipsen Denmark Kirkebøger, 1484-1941	birth: 1816;01 Mar 1816 Tirstrup, Randers, Denmark	father: Phillip Pedersen mother: Karen Pedersdr	
Peder Philipsen Denmark Kirkebøger, 1484-1941	birth: 1 marts 1816 confirmation: 1830 Tirstrup, Randers, Denmark	father: Phillip Pedersen Smed mother: Karen Larsen	

En søgning på FamilySearch. I midten ses søgeresultaterne og til højre ikonerne, man kan klikke på for at få vist personen i slægtssammenhæng eller den originale kilde.

Endvidere har en del 'private' slægtsforskere udarbejdet afskrifter eller registre til mange kirkebøger. Det er her umuligt at nævne alle, men prøv at lave en googlesøgning på 'dit' sogns navn + kirkebøger. Eller kig på listen over kirkebøger på Danske Slægtsforskere's hjemmeside www.slaegt.dk > *Kom i gang* > *Tips til søgning* > *Linksamling*. Måske finder du lige 'dit' sogn her?

Google (og andre søgemaskiner) kan også bruges til søgning af aner. Prøv at søge på dine forfædre; hvis de har forholdsvis almindelige navne, er det en god idé at koble et årstal eller et stednavn på og måske tilføje 'slægt', så du fra starten sorterer ikke-relevante hits fra. Husk også, at stave- og navneformer kan veksle, så søg på forskellige måder. Mange forskere har lagt deres slægtstræer ud på nettet, og der er store chancer for bid, hvis du kaster snøren ud. Støder du på noget interessant på en hjemmeside, så tag kontakt til personen bag den, i stedet for blot at copy-paste informationerne. Måske kan forskeren byde på andet og mere end det, hun har lagt ud på nettet, og uanset hvad kan det være givende at udveksle erfaringer og idéer med andre forskere.

Vær kritisk

Pas på med dine fund; nettet flyder med både hø og hakkelse. En grundregel for slægtsforskere lyder, at du altid, så vidt det er muligt, skal tjekke en oplysning med den originale kilde. Finder du fx en vielsesdato, bør du gå til kirkebogen og undersøge, om oplysningen er korrekt. Gå ikke ud fra, at en oplysning må være rigtig, fordi den optræder på flere forskellige hjemmesider. Det er en udbredt praksis at kopiere fra andres forskning uden selv at kontrollere oplysningerne, og derfor kan en fejl hurtigt brede sig fra den ene hjemmeside til den anden. Det kan ikke understreges kraftigt nok, at en fejl ikke bliver mere rigtig af, at den bliver gentaget. Heller ikke ved oplysninger, du finder i trykte bøger, er der nogen garanti for, at de er rigtige.

Hvis du ikke har mulighed for at tjekke en enkelt oplysning, kan du forsøge at finde ud af, om den pågældende forsker virker pålidelig i det hele taget. Ser hans/hendes øvrige forskning ud til at være i orden? Det er vigtigt at lægge mærke til, om forskeren overalt husker at nævne kilderne.

Gå ikke ud fra, at fordi opsætningen af en side virker flot og professionel, så er indholdet også blåstemplet. De to færdigheder går ikke nødvendigvis hånd i hånd.

Hvis du har planer om at lægge din egen forskning ud på nettet, skal du være opmærksom på, at du ikke må offentliggøre oplysninger om personer, der ikke har været døde i 10 år uden deres (eller efterkommeres) samtykke. Personoplysninger dækker bl.a. ting som ægteskab, job, religion. Pas ligeledes på med billeder, som ikke må offentliggøres, hvis der er tale om portrætter eller billeder med fokus på en nulevende person.

Videre med din forskning

Kirkebøger og folketællinger hjælper os med at få sat navn på vore forfædre og få dem plottet ind i tid og sted. Men de færreste af os vil nøjes med en anetavle, der kun består af en samling navne og datoer. Vi vil gerne vide mere om vore aner, og hvilke forhold de levede under. Heldigvis er der også mange muligheder for at udvide den rene tavle til en historie med kød på. Her skal nævnes nogle af de mest almindelige kilder, du kan gå videre med – bare til inspiration. En nærmere beskrivelse af dem må du finde i fx håndbøger, DS-Wiki eller på Rigsarkivets hjemmeside. Mange af kilderne er scannet og kan ses på Arkivalieronline.

- **Skifter:** Ved dødsfald gjorde man boet grundigt op. Tag med på en rundvisning i afdødes hjem og få helt styr på, hvor mange arvinger og hvor meget gæld eller tilgodehavende afdøde efterlod sig. Skifteprotokoller er fantastisk kilde, du ikke må snyde dig selv for.
- **Skøder:** Hvornår købte morfar sin gård, og hvad måtte han punge ud med? Var han nødt til at optage ekstra lån? Måske hørte der en aftægtsaftale med hans forældre med i handlen, der nøje bestemte, hvad de gamle skulle have til deres daglige liv. Det er alt sammen indført i skøde- og panteprotokollerne.
- **Lægdsruller:** Følg dine mandlige forfædre i deres færden og find ud af, hvor høje de var, og om de måske havde en skavank, der gjorde dem uduelige til soldatertjeneste.
- **Retsprotokoller:** Har dine forfædre bevæget sig på den forkerte side af loven? Så har du vundet i lotteriet og kan give dig i kast med en kriminalhistorie, der tit er meget detaljeret beskrevet.

DS-Wiki

er en online opslagsbog for slægtsforskere, som du finder på adressen wiki.dis-danmark.dk/. Den indeholder oplysninger om (næsten) alt, hvad der har med slægtsforskning at gøre, og da en wiki skrives af brugerne, kan alle med viden om et bestemt område byde ind med den.

Du kan slå op på et ord ved at taste det i søgefeltet og få en forklaring på det. Wikien har især sin styrke ved at linke til diverse relevante sider. Således er den et fint og oplagt udgangspunkt for arbejdet med et nyt sogn. Du får her links til kilder på nettet og litteratur-henvisninger til bøger og artikler om sognet, også med link, hvis disse ligger på nettet (se billedet til højre).

Elling Sogn

Elling Sogn er beliggende i Horns Herred (Jylland) i Hjørring Amt.

Indholdsfortegnelse [skjul]

1 Kilder

- 1.1 Folketællinger
- 1.2 Kirkebøger
- 1.3 Præstehistorie

2 Henvisninger

- 2.1 Litteratur om sognet og dets ejendomme
- 2.2 Godser med fæstegods i sognet

Kilder

Folketællinger

- Originaler
- Indtastninger

Læs om Folketællinger

Kirkebøger

- 1759-1818
- 1814-1971
- 1926-1979 Metodistmenigheden

Gravsten

- Elling kirkegård

Præstehistorie

- Wiberg

Henvisninger

Litteratur om sognet og dets ejendomme

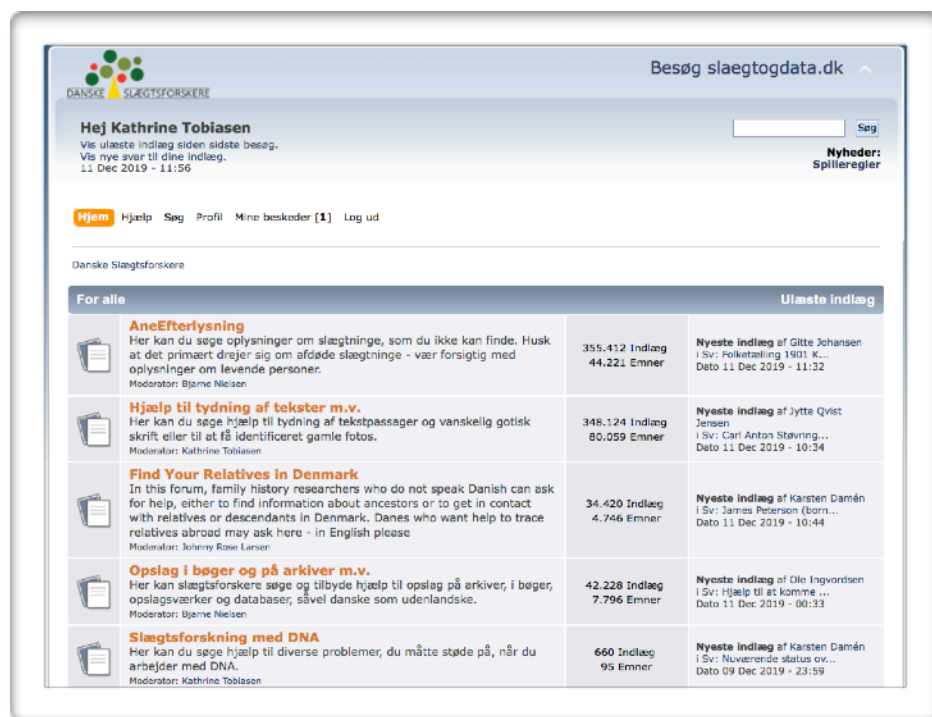
- Gaardboe, A. Peter: Historisk-topografisk Beskrivelse af Elling Sogn i Horns Herred, Hjørring Amt. (i: Samlinger til jydsk Historie og Topografi bd. VII, 1878-79, s. 224-52). Findes også i digital udgave

Hent hjælp på nettet

Du vil uundgåeligt støde på problemer undervejs i forskningen – der er meget nyt og anderledes at sætte sig ind i, og der er ingen, der har lovet, at det er nemt at gå på anejagt.

Men heldigvis er der masser af muligheder for at få hjælp. Mange har slægtsforsket i utallige år og har solide erfaringer, som de hjertens gerne deler ud af. Det gør de fx i det forum, som foreningen Danske Slægtsforskere har oprettet på deres hjemmeside www.slægt.dk/forum. Her kan du spørge om alt, hvad der overhovedet falder inden for slægtsforskergebetet, og du vil

med stor sandsynlighed få et svar, der i hvert fald kan hjælpe dig på vej og give dig ideer til, hvordan du søger efter en oldefar, som tilsyneladende ikke har efterladt sig noget spor.

Forummet er opdelt i emnegrupper med titler, der fortæller, hvad det drejer sig om: AneEfterlysning (for forsvundne personer), Hjælp til tydning (vanskelig gotisk og drilsk latinsk håndskrift), Slægtsforskning -

metode og teknik (mere generelle problemer) osv. Alle spørgsmål og svar kan læses direkte i Forum, og måske kan du finde en løsning på dit problem alene ved at læse svar, andre har fået. Der kan søges i Forum via funktionen Søg; prøv fx at søge på 'dine' sogne og slægtsnavne eller et emne som 'adoption'.

Nogle grupper i Forum er kun for medlemmer, mens resten er åbne for alle. Der kræves kun, at du registrerer dig som bruger.

Facebook

Mange har deres daglige gang på Facebook, og naturligvis er der også opstået et stort antal grupper, der tager sig af slægtsforskning, endda set fra diverse forskellige vinkler. Du kan finde grupper for brugere af bestemte programmer og for folk, der arbejder med særlige slægter/slægtsnavne eller i bestemte egne af landet – eller udlandet. Institutioner og foreninger har

oprettet deres egne sider, hvor du kan følge aktiviteterne og måske få svar på spørgsmål. Her er virkelig noget for ethvert behov. Prøv at søge på et slægtsnavn eller en egn for at finde ud af, om der er en gruppe for dig.

Der er også grupper, der tilbyder hjælp til slægtsforskning generelt, og den største af disse er gruppen *Slægtsforskning* med et medlemstal på over 20.000. Bag gruppen står to landsdækkende slægtsforskerforeninger, Danske Slægtsforskere og Samfundet til Dansk Genealogi og Personalhistorie. Her kan du stille spørgsmål og få hjælp og assistance til næsten alt inden for slægtsforskning.

En anden stor gruppe med samme formål er Genealogisk Forum med ca. 10.000 medlemmer.

Husk, at spørgsmål, du stiller på Facebook, ikke er søgbare på Google, som de fx vil være i Danske Slægtsforskere's Forum. Du tænker måske ikke over, at det kan have nogen betydning, og synes ligefrem, at det vil være godt at slippe ud af Googles fangarme, men faktisk lukker du på den måde lemmen for mulig hjælp eller kontakt med andre forskere, der er på jagt efter samme slægt. Mange finder hinanden netop via Google.

Slægtsforskning med DNA

Det er i Danmark forholdsvis nyt at bruge DNA-test i slægtsforskningen, men ude i verden er der kraftig vind i sejlene, og interessen er også stigende herhjemme. Priserne, der har været temmelig pebrede, falder i takt med, at flere bliver testet. Hold øje med gode tilbud, hvis du overvejer en test.

Som udgangspunkt skal du ikke regne med, at DNA er en let genvej til at få serveret en komplet anetavle; da DNA-sporene bliver mere spredte og tilfældige jo længere tilbage i tiden, vi kommer, får du mest ud af en test, hvis du har et solidt forskerarbejde i rygsækken. Men DNA kan hjælpe med at finde ukendte nulevende slægtninge og i heldige tilfælde afklare et usikkert faderskab. Du skal være indstillet på, at du kan møde overraskelser, måske også mindre behagelige, inden du går i gang. Men du kan omvendt også få bekræftet et slægtskab, som der har været lidt tvivl om.

Testen foregår nemt ved, at du sender en spytp prøve på en vatpind til et af de firmaer, der tilbyder DNA-test, hvorefter du får en (formentlig) stor samling matches med større eller mindre sandsynlig sammenfald med dit slægtstræ. Det er nu op til dig at undersøge, om de enkelte matches er så spændende, at du vil tage kontakt til match-personen.

Hvis du vil vide mere, har bladet *Slægtsforskeren* (medlemsblad for foreningen Danske Slægtsforskere) bragt en stor artikelserie om DNA (nr. 3-4 2017 og nr. 1-2 2018), og Dansk Selskab for Genetisk Genealogi driver en informativ hjemmeside: dsgg.dk. På Danske Slægtsforskere's forum finder du en gruppe specielt for DNA i slægtsforskningen, og foreningen har desuden oprettet en Facebookgruppe for emnet, DNA-slægtsforskning.

Slægtsprogrammer

I starten er det næppe noget problem at bevare overblikket over dine slægtninge, men du skal ikke ret langt i din forskning, før navnene begynder at hobe sig op, og det bliver svært at jonglere med håndskrevne sedler og A4-sider i et ringbind. Her kan et godt værktøj i form af et program hjælpe dig.

I programmet gemmer du alle dine oplysninger om personerne, inkl. billeder, videoer, lydclip og dokumenter, og programmet holder styr på alle slægtssammenhængene, ligegyldigt hvor kringledede de måtte være. Folk, der er gift flere gange og får børn i hvert ægteskab, eller en mand, der bliver viet til sin kusines datter, sættes alle ind på den korrekte plads.

Ud fra dine oplysninger kan du siden trække grafiske tavler, rapporter og slægtsbøger, og du kan lave hjemmesider. Du kan udveksle dine data med andre slægtsforskere ved hjælp af en såkaldt GEDCOM-fil.

Inden du vælger et program, skal du afklare, om det skal være et program, du har for dig selv på din computer, eller et program, som ligger på nettet (webbaseret).

De pc-baserede kan mere og er udstyret med flere finesser, mens de webbaserede har den fordel, at du har et program, der er 'født' på nettet, så du ikke behøver at bekymre dig om selv at oprette en hjemmeside og lægge dine data op, hvis det er dit mål. Vær opmærksom på, at hvis du har din egen hjemmeside, styrer du den selv, mens du på en webbaseret løsning må indrette dig efter sidens regler og måske mister kontrollen over dine data, ved at dit træ bliver blandet med andres, der forsker i samme slægt. Din egen side vil være åben for alle, hvis du ikke selv vælger at kræve login; omvendt vil andre forskere, som du måske kunne have interesse i at arbejde sammen med, blive mødt med et krav om medlemskab, hvis de googler sig frem til dine oplysninger i et webbaseret program. Selv om du måske mener, at du er åben for mulighederne ude på det store net med din side, gælder åbenheden altså kun for de forskere, der i forvejen er inde i programudbyderens fold.

Endelig er der prisen til forskel. Visse webbaserede programmer præsenterer det suverænt dyreste tilbud, mens pc-baserede kun koster et beskedent engangsbeløb samt evt. opgraderinger nu og da.

Du kan finde en oversigt over programmer til slægtsforskning på foreningen Danske Slægtsforskere's hjemmeside www.slægt.dk > *Kom i gang* > *Før du begynder* > *Programmer*.

Inden du bestemmer dig, er det en god idé at prøve et par stykker. I nogle tilfælde kan du hente en gratis demoversion, i andre tilfælde kan du starte med en gratis, lidt skrabet version, som siden kan opgraderes til en fuldstændig version, mod at du betaler et beløb. De fleste programmer koster omkring 200 kr., hvilket ikke kan siges at være dyrt i betragtning af, hvor megen tid du kan komme til at bruge på din hobby.

Du kan altid fortryde og skifte til et andet program ved at overføre dine data via GEDCOM. Men det er bedre at kaste dig ud i program, du er nogenlunde sikker på fungerer for dig, da der altid vil være noget, der går tabt eller ikke overføres korrekt af GEDCOM.

Gode bøger for slægtsforskere

Du er måske vant til at finde diverse oplysninger, du har brug for, på nettet. Men husk også de gode bøger, der er udgivet om slægtsforskning, og som kan give dig en velordnet og gennemtænkt introduktion til emnet.

- Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen: Find din slægt – og gør den levende. Syddansk Universitetsforlag, 2. udgave, 2006. En fin grundbog i slægtsforskning.
- Gitte Christensen og Kathrine Tobiasen: Slægtsforskning på nettet. Libris, 3. Udgave, 2017. Et overskueligt hæfte med alt det, du skal vide som grøn slægtsforsker.
- Jørgen Green: Slægtsforskning for begyndere. Forlaget Grifo, 2017.
- Jørgen Green: Slægtsforskerens ABC. Forlaget Grifo, 3. udgave, 2011. En nyttig og omfattende opslagsbog.
- Jørgen Green: Slægtsforskning i lægdsruller, søruller og i hærens og søværnets arkiver. Forlaget Grifo, 2009.
- Sogn Herred Amt. DIS-Danmark, 2. udgave, 2012. Viser, hvor i Danmark herreder og sogne ligger.
- Kathrine Tobiasen: At skrive slægtshistorie – idérig for slægtsforskere. DIS-Danmark, 2013. Inspiration til indsamling af stof, udformning af og tryk af en slægtsbog.
- Heini Madsen: Ordbog for slægtsforskere. Skúvanes, 3. udgave, 2011.

Slægtsforskernes Bibliotek

Dette er et specialbibliotek med en samling på ca. 30.000 bøger af interesse for slægtsforskere; her foregår et stort arbejde med at digitalisere så mange titler som muligt og lægge dem ud på adressen bibliotek.dis-danmark.dk, hvor de frit kan læses af alle. Det er et projekt under Danske Slægtsforskere, og arbejdet foretages af frivillige. Bøgerne, du kan finde på siden, er håndbøger, tidsskrifter, slægtsbøger, lokal- og personalhistorie. Tidsmæssigt strækker de sig fra 1700-tallet frem til nutiden; der er p.t. ca. 5.500 bøger online, men der kommer hele tiden flere til.

Du kan søge i samlingen via bibliotekssystemet efter en titel eller forfatter eller via et Google-søgefelt. Den sidste mulighed er god, hvis du er ude efter et emne eller litteratur om et sted eller en person eller slægt. Søgningen fanger nemlig også steder i bøgerne, hvor der er en omtale af emnet, uden at det nødvendigvis fremgår af titlen. Når du søger personer, er det en god idé at bruge begge disse former: "Jens Hansen" og "Hansen, Jens", for at få alt med.

Husk endelig denne fine og gratis mulighed for at finde gode oplysninger om dine aner!

Hvem står bag dette hæfte?

Dette hæfte er udgivet af Danske Slægtsforskere, Danmarks største forening for slægtsforskere. Den består af en landsforening med næsten 8.000 medlemmer og en lang række lokale slægtshistoriske foreninger, som har indgået en partnerskabsaftale med DS og modtager støtte til det lokale arbejde fra denne.

Foreningen arbejder for at gøre tilværelsen som slægtsforsker i Danmark så god som muligt; vi har et tæt samarbejde med Rigsarkivet om at gøre stadig flere arkivalier tilgængelige på nettet, og vi driver en hjemmeside (www.slaegt.dk) med mange gode råd til forskningen og nyttige funktioner, bl.a. Forum, DS-Wiki og Slægtsforskernes Bibliotek, som tidligere er omtalt, gode kilder og afskrifter, hjælp til slægtsforskning i udlandet og oversigt over slægtsprogrammer. Vi støtter op bag forskellige indtastningsprojekter og iværksætter selv projekter.

Vi bestræber os desuden på at komme ud i alle kroge af landet. Det gør vi ved vores partnerskab med de mange lokale slægtshistoriske foreninger, som arrangerer foredrag og kurser og giver slægtsforskere ude i landet mulighed for at mødes om deres hobby og inspirere og hjælpe hinanden. Det er godt at snakke med andre om et problem over en hyggelig kop kaffe! Tjek på www.slaegt.dk > *Lokalforeninger* for at se, om der skulle være en lokalforening i dit område. På hjemmesiden finder du også en oversigt over foreningernes arrangementer.

Som medlem modtager du fire gange årligt bladet *Slægtsforskeren* med et væld af gode artikler, tips og nyheder. Du har fuld adgang til foreningens hjemmeside med dens mange gode funktioner. Plus at du er med til at støtte arbejdet til gavn for slægtsforskningen i Danmark.

Et medlemskab koster i 2020 kun 250 kr. Du bliver medlem i og med, at du indmelder dig online på www.slaegt.dk > *Foreningen* > *Indmeldelse*. Du er medlem med alle rettigheder, så snart indmeldelsen er registreret.

På samme side kan du også tilmelde dig en eller flere af lokalforeningerne. Deres kontingenter varierer, så se nærmere på hjemmesiden.

Du kan følge Danske Slægtsforskere på Facebook i gruppen 'Danske Slægtsforskere'.

Dette hæfte er skrevet af Kathrine Tobiasen.

DANSKE
SLÆGTSFORSKERE

Gode links

En samling gode hjemmesider, som absolut ikke skal forestille at være fuldstændig.

Danske Slægtsforskere

www.slaegt.dk

Kilder på nettet

Rigsarkivet, kirkebøger, folketællinger m.m.m.

www.sa.dk

Sall Data, samme som Rigsarkivet

ao.salldata.dk

Danish Family Search, kirkebøger og folketællinger m.v.

www.danishfamilysearch.dk

Lokal- og stadsarkivdatabase, mange billeder

www.arkiv.dk

Ældre aviser fra hele landet, søgbare

www2.statsbiblioteket.dk/mediestream

Afskrevne kilder

Dansk Demografisk Database (DDA), folketællinger m.m.

ddd.dda.dk

Brejll, skifte- og fæsteuddrag m.v.

www.brejll.dk

Fæste- og skifteuddrag fra hele landet

www.faesterogskifter.dk/

Københavns Stadsarkiv m. bl.a. Politiets Registerblade

kbharkiv.dk

Fogsgaard, enkekasse og gaderegister for København

www.fogsgaard.org

Nygårds sedler, oplysninger om jyder

ddd.dda.dk/nygaard/sogeside.asp

Wads sedler, oplysninger om fynboer

sedler.dis-danmark.dk

FamilySearch, en verdensomspændende database

www.familysearch.org

Kort m.v.

Geodatastyrelsen, historiske kort

hkpn.gst.dk

Matrikelnumre til vejnumre

www.ois.dk

DigDag, Danmarks administrative inddeling

www.digdag.dk

Krabsens stednavnedatabase

www.krabsen.dk/stednavnebase/

Ud- og indvandring

Det danske Udvandrerarkiv

www.udvandrerarkivet.dk

Indvandring til USA

www.ellisland.org

Danske indvandrerdata-baser

www.ddd.dda.dk/immibas/immibaslink.htm